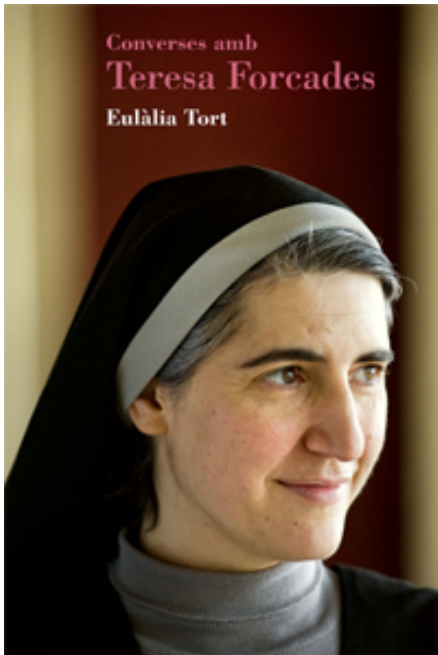

Teresa Forcades no defuig cap qüestió polèmica

Escrit per Montserrat Minobis. La Independent
dimecres, 20 de juny de 2012 10:47

La publicació del llibre *Converses amb Teresa Forcades* d'**Eulàlia Tort**, publicat per Edicions DAU, és una bona excusa per mantenir una conversa amb la monja benedictina una de les poques veus que avui sa senten dins el panorama generalitzat de crisi en que vivim en aquest món global. Des de la seva particularitat religiosa, però també des del seu àmbit més científic ja que és Doctora en Medicina i en Teologia, Doctora en Filosofia sobre qüestions de gènere i un llarg etc ètera en altres especialitats molt lligades al seu enorme interès pel que ens envolta.

La seva capacitat analítica de totes aquelles qüestions que afecten a la nostre societat l'està convertint en una excepció davant la manca de respostes per part de la intel·lectualitat que sembla desapareguda en combat. **Teresa Forcades**, no. Avui està més activa que mai i aquest llibre de converses que protagonitza ens dóna mostra que el seu pensament està permanentment actiu i viu.

Teresa Forcades no defuig cap qüestió polèmica

Escrit per Montserrat Minobis. La Independent
dimecres, 20 de juny de 2012 10:47

El llibre, tal i com ja assenyalava **La Independent** la setmana passada, és un recorregut per, primer la seva biografia personal i, després sobre tot allò que ella exerceix des de la seva trajectòria religiosa i professional. Així, doncs, sense entrar en el detall de totes les qüestions que es tracten en aquest interessant i recomanable llibre, volem aprofitar l'avinentesa per incidir en aquelles qüestions i/o problemàtiques que més ens poden interessar.

Com es compagina la vida religiosa amb tota aquesta projecció pública que estàs duent a terme?

L'important per la vida religiosa és que allò que es faci sigui una concreció del que ens demana l'evangeli: tractar a cada persona amb respecte i amb amor, com a peça única, tal com ens tracta Déu. On i com es fa depèn de les circumstàncies i no té cap importància.

I com influeix en la teva vida monàstica, especialment amb la resta de companyes religioses?

La vida monàstica ja és diferent perquè demana una presència al monestir sense la qual la vida de comunitat queda buida de sentit. En el meu cas, això ho combino distingint entre els temps forts litúrgics i els que no ho són i excloent en tant que es pugui les activitats a fora del monestir durant els temps litúrgics forts, que són: les quatre setmanes d'advent, les tres de Nadal, les sis setmanes de quaresma, la setmana santa i les set setmanes de pasqua. És a dir, un total d'uns 5 mesos de reducció al màxim de l'activitat a fora del monestir i després 7 mesos en què això és possible de forma més ampla. Amb la resta de companyes la relació passa per pactar les coses i construir un projecte comunitari que tingui espai per a la crida personal de cadascuna i per a les peculiaritats de cadascuna.

Per què tries la medicina com opció professional? Com veus l'actual model sanitari català? Per què t'interessa, el que s'anomena, medicina alternativa?

Trio medicina per tradició familiar i perquè sento la vocació d'alleugerir el dolor i de prestar atenció a la meravella que és el nostre cos i les seves capacitats. Em preocupa de l'actual sistema que estiguem desmantellant-lo, ja que l'he conegut com un dels millors del món. Em preocupa que ens creguem que no hi ha recursos i que no es pot fer altra cosa que baixar la qualitat de les prestacions sanitàries, perquè la realitat és que els recursos es desvien cap a interessos privats. Hi ha tres processos que observo en la medicina actual que em preocupen i que crec que són reversibles: la medicalització (excés de dependència dels medicaments i extensió del model mèdic a àrees de la vida que no li corresponen com ara les variacions normals dels estats d'ànim), la privatització (limitacions pràctiques a la cobertura universal de les prestacions sanitàries) i la protocolarització (substituir la responsabilitat personal de la metgessa per un protocol que no li permet marge de maniobra i que sovint ha estat dissenyat en funció d'interessos privats, com ara la comercialització de certs medicaments o proves diagnòstiques).

La teva crítica a les farmacèutiques et va fer -diguem-ne- popular i reconeguda. El que vas denunciar no va originar cap reclamació contra tu, però sí en canvi algunes crítiques provinents del món de la política i dels mitjans de comunicació fins i tot. Com ho vas viure? Has rebut, ara que tothom ja sap que tenies raó, alguna disculpa o reconeixement?

No, no he rebut cap disculpa. De reconeixement sí que n'he rebut, per part de persones que quan les coses anaven mal dades no deien res i quan ha semblat que tenia raó m'han dit que sempre havien estat amb mi. No és cap sorpresa, això, cal comptar-hi.

Juntament amb aquesta vessant, optes també per fer un doctorat en Teologia. Com es

compagina una i altra ? O com ajuda una a l'altra a desenvolupar-se?

La part mèdica i la teològica s'uneixen pel interès en la persona i en allò que la pot ajudar a ser feliç. Què és el que impedeix que la nostra capacitat de gaudir de la vida es manifesti en tota la seva plenitud? La medicina ens ajuda prevenir, identificar i guarir el cos i la teologia ens ajuda a pensar a fons la qüestió del sentit de la vida.

No defuges mai cap qüestió per polèmica que pugui ser. Unes declaracions sobre l'avortament van haver de ser matisades, després. Per què?. Hi va haver pressions?

Hi va haver denúncies a Roma i va arribar una carta del prefecte de la congregació per la vida religiosa demanant que em retractés. Com que creia que el que havia dit era compatible amb l'evangeli, en lloc de retractar-me el que vaig fer va ser aclarir en una carta pública la meva posició. D'això ja fa tres anys i de moment no hi ha hagut resposta de Roma.

Ets feminista. Com veus ara, la situació de les dones que, malgrat els avenços aconseguits veuen per mor de la crisi, com alguns d'aquests es poden veure afectats per les retallades polítiques, econòmiques i ideològiques que estem patint? Les dones, podem continuar sent motor i generadores de canvis?

En moments de crisi hi ha la tendència a cercar en les dones i fins i tot a exigir-nos que ens comportem com el pol estabilitzador de les emocions, és a dir, que siguem allò que la societat espera de nosaltres. Aquesta expectativa ha variat al llarg de la història però sempre es

concreta en un 'motlle' o 'model' de feminitat que impedeix a la pràctica que cada dona es defineixi a si mateixa de forma lliure. Hi ha dones que s'aprofiten de la crisi i encara hi fan negoci i hi ha dones que pateixen les conseqüències. Jo no crec en una solidaritat de les dones pel fet de ser-ho. Crec que la solidaritat és un acte lliure i que, com a tal, demana prendre consciència de quin és el propi projecte polític.

Ja que parlem de gènere, els estudis que vas fer, s'emmarcaven dins els nous conceptes de masculinitat i feminitat. On ens trobem?

Al costat d'aquesta reivindicació que feia del propi projecte personal i polític, va prenent protagonisme avui dia de forma nova el tema del cos i les vulnerabilitats i potencialitats que el cos genera. D'acord que les dones no som solidàries de forma automàtica les unes de les altres, però compartim una experiència de cos molt marcada socialment, i això fa que sigui tan enriquidora la possibilitat de compartir experiències i de descobrir en el diàleg en què consisteixen aquests 'marcadors socials' que afecten el nostre dia a dia com a dones. Al costat d'això, hi ha des de fa uns anys també una consciència creixent de la necessitat d'articular el que s'anomenen 'noves masculinitats', noves maneres de concebre's com a baró que no repeteixin els estereotips de gènere. Per a molts barons actuals, la figura del mascle dominant ja no resulta atractiva i la de la dona dependent tampoc.

Dins allò que anomenes teologia feminista, parles del moviment ascètic domèstic. Que hem d'entendre?

Un moviment del s.IV que va obrir la possibilitat a les dones cristianes de definir-se a si mateixes en funció de la seva relació amb Déu i no en funció dels rols tradicionals de mare i esposa. L'interessant és que la majoria d'aquestes dones no es van fer monja, sinó que van transformar la llar familiar en una comunitat alternativa que no seguia les normes social de l'època i, per exemple, incloïa l'alliberament dels esclaus.

Sembla que la Conferència Episcopal està preparant una instrucció, a càrrec del tristament conegut Bisbe Reig Pla, contra la ideologia de gènere: com ho hem d'entendre? Com veus la intervenció del Vaticà sobre les monges dels Estats Units?

No sé res d'aquesta instrucció, però el tema de 'la ideologia de gènere' preocupa al Vaticà. Sota aquesta expressió es deslegitimen les reivindicacions a ser 'peça única', a poder-me determinar com a persona segons un criteri personal que no s'adapti als estereotip de masculinitat o de feminitat, es deslegitima l'exercici de l'homosexualitat i es queden patologitzades les persones que es consideren feliçment intersexuals (per exemple, persones transsexuals o persones que han nascut amb un ovari i un testicle i que no es volen operar ni volen prendre hormones perquè creuen que el que ha de canviar és la societat i no ells o elles).

Pel que fa a la intervenció contra les monges dels EEUU cal dir que ha estat una imposició de Roma sobre la organització més important de les monges d'aquell país, la *Leadership Conference of Women Religious* (LCWR). Aquesta associació aplega més de 57.000 monges que representen el 80% de les monges dels EU. Doncs bé, el Vaticà pretén imposar-los un arquebisbe que les supervisi durant cinc anys prorrogables per evitar que segueixin donant suport als mitjans anticonceptius i en general posant els temes de justícia per davant dels temes de moral sexual entesa de forma estreta (ex. anticonceptius, parelles homosexuals, masturbació, divorciats tornats a casar). Les monges no han pres encara la decisió del què faran, però no és previsible que acatin sense més la resolució vaticana. De moment, el poble nord-americà els està donant molt suport.

Fa pocs dies vas participar en unes Jornades econòmiques-empresarials de l'Alt Pirineu on algunes de les teves declaracions van despertar interès i polèmica, com demanar la nacionalització de la banca i no acceptar el deute extern i així mateix vas afirmar: el capitalisme va contra la Llei de Déu. Ens ho pots argumentar amb poques paraules i dins el context on ens trobem?

No vaig dir que el capitalisme anés contra la Llei de Déu perquè normalment no m'expresso així, però sí que vaig dir que el capitalisme no era ètic i això per tres raons: per la hipocresia

Teresa Forcades no defuig cap qüestió polèmica

Escrit per Montserrat Minobis. La Independent
dimecres, 20 de juny de 2012 10:47

que representa parlar de 'lliure mercat' quan des dels seus inicis ha estat un mercat regulat per lleis al servei dels interessos dels poderosos de torn, per la violència de pensar que el màxim benefici econòmic és el millor incentiu per a estimular la creativitat i en general la innovació, i en tercer lloc perquè va contra la dignitat de la persona permetre que l'empresària pagui un sou de misèria a la treballadora mentre s'enriqueix amb els beneficis del seu treball.